

Söndagen efter Juldagen

Psalmer: 124, 715, 126, 112, 118

Texter: Jer 20:7-11, Apg 6:8-15, 7:54-60, Matt 2:13-23

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Matt 2:13-18

13 När de vise männen hade rest i väg, då visade sig en Herrens ängel i en dröm för Josef och sade: "Stig upp och ta med dig barnet och dess mor och fly till Egypten! Stanna där tills jag säger till dig, för Herodes kommer att söka efter barnet för att döda det."

*14 Josef steg då upp och tog samma natt med sig barnet och dess mor och gav sig av till Egypten. 15 Där stannade han tills Herodes hade dött, för att det som Herren hade sagt genom profeten skulle uppfyllas: **Ut ur Egypten kallade jag min son.***

16 När Herodes insåg att han hade blivit lurad av de vise männen blev han ursinnig, och han lät döda alla pojkar i Betlehem och hela dess omgivning som var två år eller yngre, detta enligt tiden som han noga tagit reda på av de vise männen. 17 Då uppfylldes det som var sagt genom profeten Jeremia:

***18 Ett skri hörs i Rama,
gråt och bitter klagan:
Rakel gråter över sina barn,
och hon vägrar låta sig tröstas,
för de finns inte mer.***

Låt oss be!

Käre Herre Jesus, lär oss att vi är trygga hos dig i en mörk och farlig värld. Du har gått före genom alla faror, ja också döden, men du har lämnat graven tom. Lär oss att en dag ska också vår grav vara tom. Lär oss att vi inte behöver vara rädda med dig som vår Frälsare. Amen.

På Juldagen hörde vi hur en stor himmelsk här visade sig för herdarna och förkunnade: *"Ära åt Gud i höjden, och frid på jorden bland människor som han älskar."* Ängeln och hela den himmelska hären prisade Gud för det stora fredsavtal som barnet i krubban kommit för att sluta mellan Gud och alla människor. Jesus kom för att upprätta det största och märkligaste fredsavtal som slutits i historien. Den gemenskap med Gud som människosläktet förlorat genom sina synder skulle han

återupprätta. Fredsavtal brukar innehålla villkor som båda parter i konflikten förbinder sig att hålla. Men i detta fredsavtal ställs inga villkor på oss, istället ger Gud oss hela innehållet som en fri gåva. Jesu verk skulle ge ära åt Gud i höjden och åt oss människor frid på jorden utan att vi på något sätt bidragit till det eller förtjänat det. Något sådant kan ingen människa åstadkomma. Men Marias son gör det därför att han är mer än en vanlig människa. Han är Messias, HERREN. Han föddes i fattigdom och lades i en krubba men när han var klar med det arbete han var sänd att fullborda lämnade han en tom grav och en öppen väg för oss till liv i gemenskap med Gud.

Den ”*frid på jorden*” som den himmelska hären prisade Gud för är den frid vi personligen tar emot genom tron på Jesus Kristus. Det handlar inte om en politisk fred eller yttre frid här på jorden utan en andlig, himmelsk och evig frid med Gud som erbjuds alla människor - men som bara de äger som tror budskapet om frälsningen i Kristus. Paulus skriver i Romarbrevets femte kapitel: *Då vi har förklarats rättfärdiga av tro, har vi frid med Gud genom vår Herre Jesus Kristus.*

Ser vi till det yttre tillståndet i samhället så blev det inte fridfullare när Jesus föddes, snarare tvärtom. Dagens text som handlar om flykten till Egypten och Herodes barnamord bekräftar Jesu ord: *Tro inte att jag har kommit för att skapa fred på jorden. Jag har inte kommit för att sända fred, utan svärd.* (Matt 10:34)

Josef och Maria fick fly med den nyfödde till Egypten för att komma undan Herodes som skulle beordra att alla pojkar under två år i trakten av Betlehem skulle dödas. De vise männen som kommit för att hylla den nyfödde konungen hade av en ängel blivit varnade för att vända tillbaka till Jerusalem. De tog därför en annan väg tillbaka till sitt land igen. Herodes kände sig lurad. Tanken att en ängel kunde ha sin hand med i spelet uppstod aldrig i hans sinne. Herodes hade från början tänkt döda den nyfödde konungen. Sådan var hans strategi. Herodes hade hittills dödat alla som han misstänkte kunde hota hans ställning. När de vise männen inte kom tillbaka och så var han kunde finna barnet blev det istället så att han för säkerhets skull lät döda alla pojkar i trakten som var under två år. Han räknade ganska yvigt och tänkte att om alla pojkar under två år blev dödade så skulle den nyfödde säkert finnas bland dem.

En ängel visade sig i en dröm för Josef. Han blev varnad för Herodes grymma plan och fick befallning att ta med sig Maria och barnet och fly till Egypten och stanna där och invänta nya direktiv från ängeln. Josef tog genast sin familj och startade samma natt färden till Egypten. Där stannade han med sin familj tills Herodes hade dött.

Evangelisten Matteus skrev för läsare med judisk bakgrund. Läsarna kände väl till Gamla testamentet och hade stor respekt för Skrifterna som Guds ord. För dem presenterar Matteus ett kraftfullt argument. För att de skulle tro visade Matteus gång på gång hur profetiorna gått i uppfyllelse på Jesus. Josef stannade i Egypten i väntan på att ängeln skulle ge klartecken att det var tryggt att återvända. Det skedde för att det skulle gå i uppfyllelse som Herren hade sagt genom profeten: *Ut ur Egypten kallade jag min son*. Ordet är hämtat ur Hosea 11:1. Det handlar om hur Gud räddade Israels folk ut ur fångenskapen i Egypten. Det är alltså egentligen inte ett löfte utan en handling: Gud räddade sitt utvalda folk som här kallas ”min son” från fångenskapen, allt i enlighet med Guds vilja och plan. Men en ännu större fullbordan av Gud vilja skedde när han kallade sin enfödde Son ut ur Egypten. Gud bevarade sin Son från all skada för att han skulle kunna fullborda det verk han var sänd att utföra när tiden var inne; att befria alla världens människor ur syndens slaveri.

*När Herodes såg att han hade blivit vilseledd av de visa männen, blev han ursinnig, och han lät döda alla de pojkar i Betlehem och hela dess omgivning som var två år och därunder, detta enligt den tid som han noga tagit reda på av de visa männen. Då uppfylldes det som var sagt genom profeten Jeremia: **Ett rop hördes i Rama, gråt och högljudd klagan: Rakel sörjde sina barn, och hon ville inte låta trösta sig, eftersom de inte längre fanns till.*** Återigen visar Matteus på en uppfylld profetia. Rakel får här representera alla sörjande judiska mödrar. Rakel var den hustru Jakob älskade, och hon betraktas i Jeremias profetia som mor till hela Israel. Hon blev begravnen vid vägen just utanför Betlehem och hon framställs i denna bild som att hon från sin grav sörjer, gråter och klagar. Jeremia tecknar bilden för att beskriva den stora sorgen över att de tio stammarna, Israel, blev bortförda i fångenskap på 700-talet f.Kr för att aldrig återvända. De fanns inte längre till. Samma profetia fick sin fullkomliga uppfyllelse i trakten av Rakels grav vid Betlehem när Herodes dödade barnen. Mödrarna ville inte låta sig tröstas eftersom barnen inte längre fanns till.

Vi vet inte hur många barn Herodes dödade. Betlehem var en liten plats och befolkningen var inte stor sedan skattskrivningen var över. Antalet barn som blev dödade var nog inte så stort. Men brottet var stort och sorgen var stor. Vi kan inte förklara varför Gud lät det ske, att oskyldiga fick sätta livet till. Det finns ingen förnuftig förklaring, och ingen annan heller som stämmer överens med vår uppfattning om rättvisa. Vi kan bara säga med Abraham: *Skulle inte han som är hela jordens domare göra det som är rätt?* Och ”hela jordens domare” är den Gud som sänt sin Son, full av nåd och sanning. Inte sände Gud sin Son för att döma världen utan för att världen skulle bli frälst genom honom. *Han som inte skonade sin egen Son utan utlämnade honom för oss alla, hur skulle han kunna annat än att också skänka oss allt med honom?* Det är ett svar som inte

tillfredsställer förnuftet men som är en glädje för hjärtat, ja, också i den svåraste sorg. Det är mycket i livet som är svårt att förstå och förklara, speciellt när det handlar om orättvisor som leder till oskyldigas död. Frågan varför Gud tillåter det måste vi lämna obesvarad ock lita på att Gud gör det som är rätt.

Det är konstigt att drömmen om ett jordiskt lyckorike överlever firandet av Jesu födelse år efter år. Om någon hoppas på ett jordiskt paradiset så borde det hoppet ta slut med berättelsen om hur Jesus föddes i Betlehem och lades i en krubba för att det inte fanns plats för dem i gästnumret, och definitivt när de fick fly till Egypten och pojkarna i Betlehem blev mördade. Samma mönster ser vi i längre perspektiv. Jesus fick inte leva en fridfull tillvaro. Hans släkting Johannes som beredde väg för honom blev fångslad och halshuggen. Jesus själv blev motsagd och utlämnad till misshandel och död. Strax före sin död förutsade han Jerusalems förstörelse, krig och krigslarm, nöd och förföljelse ända till tidens slut. Fick han rätt? Ja, vi har inte sett tidens slut än men hittills har världen sett ut som Jesus tecknade bilden. Ändå hade änglarna helt rätt när de sjöng att han kom med frid på jorden. Gud hade förutsagt genom sina profeter att han skulle komma som en ödmjuk, enkel tjänare, bli föraktad och hållen för intet av människor. Men ingen av hans fiender kunde ta hans liv, inte ens den grymme Herodes. De skriftlärderna och fariséerna kunde det inte heller. Inte heller Pilatus hade någon makt över honom om den inte blev given ovanifrån. Ingen tog hans liv utan han gav det när allt var fullbordat. Och han hade makt att ta tillbaka sitt liv och han lämnade en tom grav bakom sig. Den tomma graven är en bekräftelse på att vi är förlåtna. Vi har frid med Gud genom Jesus Kristus. Han har gett oss ett fast hopp om en uppståndelse lik hans.

I episteln hörde vi om några från synagogan som började diskutera med Stefanus men som inte kunde stå emot den vishet och Ande som här talade. Då grep de honom och anklagade honom för hädelse inför Stora rådet. Inför dem höll han en predikan som sammanfattade Israels historia från Abraham och framåt. Budskapet gick fram, det finns ingen profet som inte blivit förföljd av deras fäder. Och de var lika dem. De hade fått lagen men ingen av dem höll lagen. *När de hörde det blev de ursinniga och gnisslade tänder mot Stefanus. Men fylld av den helige Ande lyfte han sin blick mot himlen och fick se Guds härlighet och Jesus som stod vid Guds högra sida, och han sade: "Se! Jag ser himlen öppen och Människosonen stå på Guds högra sida."* Då skrek de högt och höll för öronen och stormade fram mot honom alla på en gång, och de släpade ut honom ur staden och stenade honom. Jag frågar, vem ägde den frid här på jorden som änglarna sjöng om vid Jesu födelse. Var det de som ursinniga gnisslade tänder, skrek och höll för öronen eller Stefanus som fylld av den helige Ande såg himmelen öppen och Människosonen stå på Guds högra sida? Var det de som stenade eller den som blev stenad? Ja, Stefanus hade

frid med Gud i den stund han blev stenad. Vi skulle inte vilja byta plats med någon av dem men om vi var tvungna så blir det med Stefanus. Att orättvist bli dödad är inte det värsta som kan hända. Därför vill vi utan att förstå allt överlämna alla oskyldiga som dödates i historien i Guds kärleksfulla och nådiga hand, också barnen som fick sätta livet till i trakten av Betlehem.

Lade ni förresten märke till att Stefanus såg himlen öppen och Människosonen stå på Guds högra sida? Vi bekänner ju att han är uppstigen till himlen, sittande på allsmäktig Gud Faderns högra sida. Fadern har ju sagt till Sonen: *Sätt dig på min högra sida*

tills jag lagt dina fiender

som en pall under dina fötter?

Varför såg Stefanus Människosonen stå på Guds högra sida? Var det för att hälsa sitt trogna vittne välkommen? Var det för att stärka Stefanus i hans sista prövning? Var det för att döma hans fiender? Ja, det var nog av alla dessa anledningar. Vi ska komma ihåg att Jesus inte är överksam i himlen fast vi inte kan se honom. Oavsett vad vårt lidande och vår smärta heter så kan vi lita på att vi är trygga hos honom. Han är vår gode herde. Om vi än vandrar i dödsskuggans dal så fruktar vi inget ont, för han är med oss. Hans käpp och stav tröstar oss. Vad vår smärta eller vårt lidande än heter så vet vi hur det ska sluta. Det som återstår för oss när allt är över är att bo i HERRENS hus för evigt. Amen.

Låt oss be!

Herre, vi tackar dig för att du styr över kungar och riken för att ditt ord ska gå i uppfyllelse. Vi litar på att du styr också över våra liv för att ditt ord ska gå i uppfyllelse, att allt samverkar till det bästa för dem som älskar dig. Vi tackar dig Jesus att du fullbordade allt som krävs för vår frälsning och att du gett oss ett fast hopp om kroppens uppståndelse och evigt liv. Vi tackar dig för tryggheten i din gemenskap. Amen